

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoCsp/25/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122206218
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8122206218.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Martina Barana v spore žalobkyne: K. M., W., A. XX, zast.: JUDr. Igor Šafranko, Advokátska kancelária, ul. Sovietskych hrdinov 163/66, Svidník, IČO: 319 544 48, proti žalovanému: Slovenská sporiteľňa, a.s., Bratislava, Tomášikova 48, zast.: Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s.r.o., Bočná 10, Košice - mestská časť Staré Mesto, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 1.216,21 €, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 24.01.2023 č. k. 15Csp/102/2022-136 takto jednohlasne

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania.

II. Žalobkyňa m á voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.: „I. Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 450,- € do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

I. Žalobca m á voči žalovanému n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, počítaných zo sumy uvedenej vo výroku I. tohto rozsudku, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie okrem iného uviedol, že žalobkyňa bola v predchádzajúcom súdnom spore Okresného súdu Prešov sp. zn. 19Csp/205/2018 v celom rozsahu úspešná, keď súd rozhodol o povinnosti žalovaného vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 616,21 eur s príslušenstvom, zároveň určil, že podmienky uvedené v zmluve o splátkovom úvere zo dňa 09.02.2010 v časti I. Základné podmienky bod 1. v znení: „Spracovateľský poplatok 189,17 eur, uhradený pri uzatvorení úverovej zmluvy z prostriedkov úveru, poplatok za správu úveru 1,99 eur mesačne odo dňa uzatvorenia úverovej zmluvy“, sú neprijateľné zmluvné podmienky. Žalobkyni bola priznaná vo vzťahu k žalovanému náhrada trov konania vo výške 100 %. Krajský súd v Prešove v konaní 7CoCsp/36/2021 rozsudkom z 28.02.2022 potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 08.07.2021 č. k. 19Csp/205/2018-260. Skonštatoval, že vo veci 19Csp/205/2018 Okresného súdu Prešov si žalobkyňa úspešne uplatnila zaplatenie sumy 616,21 eur s príslušenstvom, ako aj nárok na určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky. Žalobkyňa si nárok uplatňovala zo spotrebiteľskej zmluvy o úvere, ktorá nespĺňala podstatné náležitosti vyžadované z. č. 129/2010 Z.z. a obsahovala aj neprijateľné zmluvné podmienky. Žalobkyňa s prihladnutím na postoj žalovaného vo veci 19Csp/205/2018 bola nedôvodne vystavená psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty až do doby právoplatného skončenia konania. Ujma, ktorá konaním žalovaného žalobkyni vznikla nebola len v akademickej rovine,

ale preukázateľne došlo k zásahu do jej majetkovej sféry, pričom táto ujma bola stanovená procesnou aktivitou v konaní na vzdory sústavnému odporu žalovaného. Zároveň uplatňovaním si legitímneho nároku v základnom súdnom konaní bol narušený nielen bežný život žalobkyne, ale bol zasiahnutý aj jej rodinný rozpočet.

3. Za nedôvodnú súd považoval žalovaným vznesenú námietku premlčania k uplatneniu nároku žalobkyne na priznanie finančného zadosťučinenia vzhľadom na to, že žalobkyňa si na súde úspešne uplatnila porušenie práva a nadobudnutím právoplatnosti rozsudku v základnom konaní dňa 24.03.2022, nasledujúcim dňom jej začala plynúť premlčacia lehota na uplatnenie primeraného finančného zadosťučinenia. Žaloba bola súdu doručená 07.07.2022, teda v rámci zákonnej premlčacej lehoty.

4. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, pri jej určovaní súd zohľadňoval kritéria, a to intenzita, časové trvanie závažného konania, satisfakčnú a sankčnú funkciu. Za primerané vzhľadom na všetky okolnosti prípadu považoval finančné zadosťučinenie vo výške 450 eur, pričom uvedená čiastka v časti 300 eur zodpovedá menej ako polovici zo sumy 616,21 eur uplatňovanej v základnom konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia a v časti 150 eur predstavuje satisfakciu za úspešne uplatnenú neprijateľnú zmluvnú podmienku v základnom konaní. Žalobkyňa ako dlžníčka bola vystavená nutnosti uplatňovať si práva v súdnom konaní a ďalej v ňom pokračovať až do jeho záveru, a to za situácie, kedy bola vystavená právnej neistote vo vzťahu k svojej majetkovej sfére. Priznané finančné zadosťučinenie v celkovej výške 450 eur je vyrovnaním ujmy žalobkyne, ktorá jej vznikla konaním žalovaného a je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý žalobkyňa musela v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý pri dojednávaní úverových zmlúv závažne konal.

5. O trovách konania rozhodol súd v zmysle ust. § 255 ods. 2 z. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a žalobkyni vo vzťahu k žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z prísudenej sumy.

6. Proti tomuto rozhodnutiu, proti vyhovujúcemu výroku a výroku o trovách konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) CSP. Namietal, že súd ponechal nepovšimnutými a bez adekvátnej odpovede viaceré zásadné argumenty, ktoré predniesol v rámci obrany proti žalobnému nároku. Žaloba má šikanózný charakter, je ňou úplne negovaný hlavný cieľ sledovaný právnymi normami na úseku ochrany spotrebiteľa, ktorým je odstránenie nerovnováhy v právnom vzťahu medzi dodávateľom a spotrebiteľom a jeho ďalšie riadne fungovanie bez nevyvážených prvkov. Uplatnený žalobný nárok nie je zavŕšením ochrany poskytnutej spotrebiteľom, ale jej jediným skutočným motívom. Určenie rôznych nedostatkov zmluvnej dokumentácie v konaní 19Csp/205/2018 bolo len formalitou a predstupňom aktuálnej žaloby, nikdy nešlo o nastolenie akejkoľvek rovnováhy, ale len o obohatenie sa na úkor finančnej inštitúcie, či už vo forme finančného zadosťučinenia pre žalobkyňu alebo náhrady trov právneho zastúpenia pre jej právneho zástupcu. Ďalej žalovaný namietal zamietnutie návrhu na výsluch žalobkyne v konaní pred súdom prvej inštancie, k čomu sa súd vyjadril v bode 7. rozsudku s tým, že návrh na vypočutie spotrebiteľa nepovažoval za dôvodný vzhľadom k tomu, že zo základného konania a z jeho spisu bolo zrejmé, že nárok je daný, ako aj okolnosti vzniku tohto nároku. Aj z citovaného odôvodnenia je zjavné, že širšia otázka, či zo strany žalobkyne išlo o výkon práva v súlade s dobrými mravmi, a teda obhájiteľný v mantineloch ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, nebola vôbec skúmaná čo je nielen v rozpore s kritériami, ktoré sú v zmysle únijnej judikatúry kladené na rozhodovaciu činnosť vnútroštátnych súdov v oblasti individuálnych spotrebiteľských sporov, ale najmä v neprekonateľnom konflikte so závermi, ktoré na danú tému stabilne akcentujú najvyššie súdne authority. Otázka súladu žalobného nároku s dobrými mravmi nikdy nesmie byť nadbytočná ani nehospodárna, naopak je integrálnou súčasťou procesu nachádzania spravodlivej rovnováhy ako hlavného poslania súdnej moci; výsluch žalobkyne bol navyše jediným možným prostriedkom ako prispieť k jej bližšiemu objasneniu, keďže o takýchto skutočnostiach na strane žalobkyne nemôže mať z povahy veci žiadnu vedomosť. Súd prvej inštancie sa uspokojil s povrchnou aplikáciou právnej normy § 3 ods. 5 z. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, pričom bol povinný zasadiť ju aj do širšieho kontextu súladu, resp. rozporu s dobrými mravmi obzvlášť, ak žalovaný na tento sporový aspekt opakovane v konaní poukazoval. V ďalšom namietal právny názor súdu prvej inštancie, podľa ktorého premlčacia doba nároku na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, začína plynúť až od momentu úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti. Predmetný právny názor považuje za nesprávny pre jeho rozpor s ustáleným prístupom k posudzovaniu premlčacích nárokov, ktoré má byť závislé výlučne od objektívnych skutočností a medzi, ktoré patrí aj nárok podľa § 3 ods. 5

zákona o ochrane spotrebiteľa. Žalobkyni nič nebránilo, aby žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia podala v trojročnej premlčacej dobe, ktorá začala plynúť v okamihu porušenia tej - ktorej povinnosti. Keďže porušením povinnosti, o ktorom bolo rozhodnuté v základnom konaní, boli nedostatky obsahu zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 09.02.2010, rozhodujúcim okamihom pre posudzovanie premlčania satisfakčného nároku mohlo byť len uzavretie zmluvy. Premlčacia doma potom v zmysle citovanej judikatúry začala plynúť nasledujúcim dňom 10.02.2010 a skončila 10.02.2013. Žaloba však bola podaná na súd až 07.07.2022, takže došlo k premlčaniu nároku na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, čo v spojení s námietkou premlčania malo rezultovať do plného zamietnutia žalobného návrhu. Napokon žalovaný namietal právny názor súdu prvej inštancie, že podmienkou vzniku nároku podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nemá byť aj vznik ujmy na strane dotknutého spotrebiteľa. Zásadným dôvodom prečo trvať na podmienke vzniku nemateriálnej ujmy je nutnosť jej odlíšenia od iných kategórií ujmy, ktorá môže dotknutému subjektu vzniknúť. Opäť rovnako ako pri iných typoch satisfakčných nárokov aj tu platí, že finančné zadosťučinenie nemá slúžiť na náhradu takej ujmy (najmä hmotnej škody), ktorej reparácia je predmetom iných právnych inštitútov. Práve preto je nevyhnutné, aby osoba domáhajúca sa zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa zadefinovala o kompenzáciu akej nemateriálnej ujmy má ísť, aby bolo možné posúdiť, že sa nedomáha duplicitného plnenia, ktoré je už pokryté inými právnymi inštitútmi. Nemateriálna ujma je aj satisfakčného nároku podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, a tak sa k nej malo pristupovať aj z hľadiska procesných povinností subjektov, ktoré sa ho žalobne domáhajú. Bolo povinnosťou žalobkyne označiť a preukázať o akú nemateriálnu ujmu v jej prípade išlo, aby bolo možné posúdiť, či vôbec ide o ujmu kompenzovateľnú v mantineloch relevantného zákonného ustanovenia, ale aj či je požadované zadosťučinenie primerané povahe vzniknutej ujmy. V odôvodnení napadnutého rozsudku predovšetkým však boli tieto skutkové zistenia prezentované bez toho, aby mali akúkoľvek oporu vo vykonanom dokazovaní, súd nevykonal výsluch žalobkyne, ktorý má navyše nastupovať až vtedy, ak rozhodujúce skutočnosti nemožno preukázať inak (§ 195 ods. 1 CSP). Miesto toho súd jednoducho prevzal generické frázy žalobkyne o akomsi výraznom stresovom vypätí a neprekážalo mu, že ide o skutkové otázky, ktoré musia byť predmetom riadneho dokazovania. Bolo takto porušené jedno zo základných pravidiel civilného sporového procesu, aby súd rozhodol na základe skutkového stavu zisteného postupom podľa zákona (§ 215 ods. 1 a 2 CSP), ktorého porušenie úplne diskvalifikuje napadnutý rozsudok a vylučuje, aby sa naň mohlo hľadiť ako na správny a zákonný. Na záver uviedol, že v súlade s ust. § 219 ods. 3 druhá veta v spojení s § 378 ods. 1 CSP žiada, aby odvolací súd v prípade rozhodnutia bez nariadenia pojednávania mu oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku elektronickými prostriedkami.

7. K odvolaniu žalovaného žalobkyňa navrhla rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a priznať jej náhradu trov odvolacieho konania. Nesúhlasila s tvrdeniami žalovanej uvedenými v odvolaní, nakoľko výsledok a závery vyplývajúce zo základného konania evidentne preukazujú, že žalobkyňa v základnom konaní bola preukázateľne úspešná. S poukazom na ust. § 4 ods. 10 zákona o ochrane spotrebiteľa je pritom potrebné práve žalovaného považovať za subjekt, ktorý už dlhodobo nerešpektuje rozhodnutia súdov a spotrebiteľské právo. Je potrebné považovať práve za špekulatívnu argumentáciu žalovaného, pričom práve jeho konanie ako dodávateľa finančnej služby je potrebné posúdiť skrz prizmu dobrých mravov. Porušením primárnej povinnosti zo strany žalovaného došlo k vzniku sekundárneho zákonného následku v podobe povinnosti vydať bezdôvodne obohatenia a určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky. Následne uplatnenie primeraného finančného zadosťučinenia na súde je len následkom vyplývajúcim z bezdôvodného ohrozenia práv spotrebiteľa spôsobilého privodiť mu ujmu. V danom prípade nemožno svojvoľne aplikovať ustanovenia o ochrane osobnosti, a to konkrétne § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka na právny inštitút primeraného finančného zadosťučinenia podľa zákona o ochrane spotrebiteľa. V zásade je potrebné uplatňovať doslovný gramatický výklad, pričom pri citovanom ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa žalobkyňa poukázala navyše na formálno-systematický výklad, keďže jeho účelom a zmyslom citovaného zákona je ochrana spotrebiteľa a nadpis § 3 predmetného zákona práva spotrebiteľa. Nadpis a pomenovanie sú bez chyby integrálnou súčasťou právneho predpisu, ktorým zákonodarcovia vyjadruje, že sa určité ustanovenia vzťahujú k určitej veci alebo inštitútu a spolu obsahovo súvisia. Považuje za absolútne mylné chápanie inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia žalovaným, že tento inštitút nemôže slúžiť na finančné obohatenie spotrebiteľa. Z dôvodu, že tento inštitút nepozná žiadnu alternatívu k peňažnej forme primeraného finančného zadosťučinenia, potom z toho vyplýva, že úspešnou žalobou sa práve spotrebiteľ v istej forme obohatiť musí. Nemožno však takéto obohatenie spotrebiteľa stotožňovať s bezdôvodným obohatením, t.j. každé získanie finančných prostriedkov je predsa obohatením sa subjektu, ktorý finančné prostriedky získal. Za nesprávnu až priam iluzórnu považuje vznesenú námietku

premlčania žalovaným voči nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia z dôvodu, že od uzavretia zmluvy uplynuli viac ako tri roky. Nárok na jeho priznanie je v zmysle § 3 ods. 5 posledná veta zákona o ochrane spotrebiteľa späť s úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom alebo osobitnými predpismi v podobe právoplatného rozhodnutia súdu.

8. Žalovaný v odvolacej replike uviedol, že súd prvej inštancie zlyhal pri splnení povinnosti riadneho odôvodnenia napadnutého rozsudku, keď mnohé významné otázky zostali bez akejkoľvek odpovede. Základnou úlohou súdu má byť poskytnúť najlepšie vyargumentovanú odpoveď na právne a skutkové otázky (nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 243/07 zo dňa 19.06.2008). Právny názor vyjadrený v súdnom rozhodnutí má byť záväzný nie preto, že sudca má „talár a pečiatku“, a teda jeho pravda je automaticky lepšia ako všetky ostatné, ale preto, že dokáže presvedčivo právne argumentovať a obhájiť svoje stanovisko vrátane objasnenia, prečo opozitná argumentácia neúspešnej strany popri ňom nemôže obstáť. Povinnosťou súdu je teda vyrovnať sa s argumentmi sporovej strany, a to tak, že sa s nimi buď stotožní alebo ich vyvráti (nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 296/09 zo dňa 10.12.2009). Absencia dostatočne vyčerpávajúcej odpovede, ktorá musí vyjadrovať konfrontačné stanovisko vyvracajúce zásadné tvrdenie neúspešnej strany má vždy za následok porušenie povinnosti riadneho odôvodnenia rozhodnutia (nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 44/2011 zo dňa 26.10.2011). Argumentácia žalobkyne tak ako ju prezentovala vo vyjadrení k odvolaniu je založená na hrubej dezinterpretácii za účelom prekrúcania odvolacích námietok žalovaného. Žalobkyňa v tomto vyjadrení na mnohých miestach polemizovala s právnymi názormi, ktoré v podanom odvolaní nezazneli, naopak početné odvolacie námietky žalovaného ponechala úplne bez reakcie. V tejto súvislosti žalovaný v odvolaní namietal, že proti procesnému nároku žalobkyne sa bránil poukazom na jeho šikanóznosť, a to aj odvolaním na ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít. Už len táto samotná procesná okolnosť dala vzniknúť korešpondujúcej povinnosti súdu, aby najneskôr v odôvodnení rozsudku buď vysvetlil prečo príslušná otázka nie je významná pre rozhodnutie o veci samej alebo aby na ňu adekvátne reagoval a vyvrátil ju. Ak následne žalobkyňa chcela reagovať na konkrétnu odvolaciu námietku žalovaného, miesto generických floskúl, ktorými je zahltené jej vyjadrenie, mala jednoznačne identifikovať, kde v odôvodnení napadnutého rozsudku možno nájsť náležitú odpoveď zo strany súdu na žalovaným nastolenú otázku šikanóznej žaloby. Už len samotný fakt, že ani žalobkyňa nedokázala lokalizovať túto odpoveď súdu je najlepším potvrdením opodstatnenosti príslušného odvolacieho dôvodu. Vydanie, či právoplatnosť súdneho rozhodnutia, ktoré bolo vydané v základnom konaní iniciovanom samotnou žalobkyňou nemožno nijako vydávať za objektívnu skutočnosť, ktorá by bola nezávislá od jej vôle. Žalobkyňa sama podala na súd žalobu, ktorá viedla k vydaniu predmetného rozhodnutia a keby tejto žaloby nebolo, k žiadnemu následnému rozhodnutiu by nedošlo. V tomto poňatí išlo teda výlučne o jej vlastné subjektívne rozhodnutie (či podá žalobu), s ktorým by však za žiadnych okolností nemali byť spojené účinky spočívajúce v ovplyvňovaní začatia plynutia premlčacej doby. Naopak, ustálená a nespochybňovaná doktrína tohto inštitútu vyžaduje, aby začiatok plynutia premlčacej doby bol nezávislý od vôle subjektu. Ak by žalobkyňa nepodala takúto žalobu, o ktorej bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 19Csp 205/2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp/36/2021, tak by bolo otázne, kedy by začala plynúť premlčacia doba jej nároku na primerané finančné zadosťučinenie. Ak by mal byť právny názor žalobkyne dotiahnutý do logických dôsledkov, odpoveď na takúto otázku by nevyhnutne musela znieť „nikdy“, pretože by nikdy nedošlo k vydaniu rozhodnutia, ktoré je podľa žalobkyne hmotnoprávnou podmienkou satisfakčného nároku podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľov. To by však zároveň znamenalo, že takýto nárok môže byť za určitých okolností nepremlčateľný, čo je však v neprekonateľnom rozpore so všetkými aplikovateľnými pravidlami dopadajúcimi na premlčanie občianskoprávných nárokov, najmä s pravidlom, že premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva (§ 100 ods. 2 prvá veta Občianskeho zákonníka). V súvislosti s obranou žalovaného týkajúcou sa nemateriálnej ujmy ako podmienky satisfakčného nároku podľa § 3 ods. 5 z. č. 250/2007 Z.z. sa žalovaný rozhodne ohradzuje proti stanoviskám, ktoré mu žalobkyňa podsúva vo svojom vyjadrení zo dňa 18.05.2023 a ktoré sú výrazom nepochopenia, čo považuje za pravdepodobnejšie prekrúcanie podstaty argumentácie žalovaného. Predovšetkým si žalovaný nie je vedomý, že by sa kedykoľvek dovoľával reštriktívneho výkladu ust. § 3 ods. 5 z. č. 250/2007 Z.z. Podstata obrany žalovaného bola úplne iná, akcentovala, že inherentným znakom regulácie každého typu satisfakčného nároku je požiadavka hrozby alebo vzniku nemateriálnej ujmy, pričom takúto interpretáciu žalovaný aj obšírne odôvodnil, najmä nutnosťou odlišenia od iných typov ujmy, na náhradu ktorej sú práve dezignované iné prostriedky. Žalobkyňa však nedopatrením alebo zámerne uniklo, že hlavný odvolací dôvod v tejto otázke bol úplne iný. Súd prvej inštancie sa totiž v napadnutom rozsudku otázkou nemateriálnej ujmy v skutočnosti zapodieval

(najmä bod 19 odôvodnenia). Výhrada žalovaného však smerovala voči tomu, že ide výsostne o skutkovú a dôkaznú otázku, pričom súd dospel pri jej riešení k skutkovým záverom, ktoré nemali absolútne žiadnu oporu vo vykonanom dokazovaní. Súd prvej inštancie tu teda jednoducho vyslovil určité skutkové závery, ku ktorým však nedospel a nemohol dospieť procesne korektným spôsobom, keďže na ich podporu neboli vykonané vôbec žiadne dôkazy, dokonca súd nebol ochotný vykonať ani len výsluch samotnej žalobkyne, o ktorej vnútorné stavy malo ísť. Ani z ostatného vyjadrenia žalobkyne sa žalovaný nedozvedel, akými zákonnými postupmi došlo k zisteniu tých skutočností, ktorými napadnutý rozsudok odôvodnil existenciu nemateriálnej ujmy.

9. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote oprávnenou osobou proti rozhodnutie, proti ktorému je odvolanie prípustné preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil právnym zástupcom strán sporu, ďalej na úradnej tabuli, webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

10. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 z. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej ako „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), upravujúce práva spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za porušenie zodpovedá.

11. „Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia.“ (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019).

12. Žalobkyňa si uplatnila nárok na náhradu primeraného finančného zadosťučinenia v celkovej výške 1.216,21 eur titulom úspešného uplatnenia (bránenia) svojich spotrebiteľských práv v spore vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 19Csp/205/2018, v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok.

13. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v konaní bolo preukázané splnenie všetkých zákonných podmienok v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Tvrdenie žalobkyne o úspechu v základnom konaní bolo preukázané rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 08.07.2021 č. k. 19Csp/205/2018-260, ktorým súd rozhodol o povinnosti žalovaného vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 616,21 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 29.12.2018 do zaplatenia. Zároveň súd určil, že spracovateľský poplatok 189,17 eur uhradený pri uzatvorení úverovej zmluvy a poplatok za správu úveru 1,99 eur mesačne odo dňa uzatvorenia úverovej zmluvy, sú neprijateľné zmluvné podmienky. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.02.2022 č. k. 7CoCsp/36/2021-300 bol rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdený. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 24.03.2022.

14. Rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 08.07.2021 č. k. 19Csp/205/2018-260 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.02.2022 č. k. 7CoCsp/36/2021-300 došlo k vyhoveniu žaloby žalobkyne v dôsledku, že zmluva uzatvorená medzi stranami sporu dňa 09.02.2010, predmetom ktorej bolo poskytnutie splátkového úveru bankou je bezúročná a bez poplatkov podľa § 4 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch pre nesplnenie obligatórnej náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. e), j) zákona o spotrebiteľských úveroch. Navyiac celková výška úveru nebola uvedená správne a žalobkyni nebol poskytnutý úver vo výške 8.500 eur, ale len vo výške 8.310,83 eur (ponížená suma o spracovateľský poplatok), ktorý bol nesprávne zahrnutý do sumy úveru, hoci sa jedná o náklady spotrebiteľského úveru. Žalobkyňa v danom postupe uplatnila zo strany žalovaného nekalú obchodnú praktiku podľa § 7 ods. 2 písm. a) z. č.250/2007 Z.z., že takýto postup nemôže požívať právnu ochranu, nakoľko postihuje zmluvný proces, a preto súd nemôže prijať celkovú výšku úveru za správnu obligatórnu náležitosť zmluvy. Nesprávnym uvedením celkovej výšky úveru do výpočtu RPMN došlo logicky k podhodnoteniu a nesprávnemu výpočtu aj uvedenej výšky RPMN v zmluve v neprospech spotrebiteľky. Vyššie uvedeným bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúcej žalobkyni požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie.

15. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Podmienky vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie sú formulované v ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne na to, aby žalobcovi mohlo byť priznané právo na primerané finančné zadosťučinenie. Z poslednej vety uvedeného zákonného ustanovenia tak možno vyvodiť, že týmito podmienkami sú: úspešné uplatnenie porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej predmetným zákonom alebo osobitnými právami predpismi a domáhanie sa primeraného finančného zadosťučinenia od subjektu, ktorý zodpovedá za porušenie konkrétneho práva alebo povinnosti.

16. Samotné ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa viaže vznik práva na finančné zadosťučinenie na úspešné uplatnenie porušenia práva spotrebiteľa a takýmto môže byť aj dožadovanie sa určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky v konkrétnej zmluve o úvere. Podmienky vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie sú teda formulované v ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa a z tohto ustanovenia nie je možné vyvodiť záver, že finančné zadosťučinenie možno spotrebiteľovi priznať len v prípade, ak porušenie práva nie je možné napraviť inak, rovnako nevylučuje možnosť žiadať finančné zadosťučinenie popri iných nárokoch spotrebiteľa predpokladaných zákonom, vychádzajúcich z porušenia jeho práv. Za daného stavu nie je potom možné považovať konanie žalobcu, ktorý po právoplatnom vyslovení neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmluve o úvere uzatvorenej medzi stranami sporu v základnom konaní si uplatnil aj nárok na primerané finančné zadosťučinenie, za neodôvodnené.

17. Pre úspešné uplatnenie tohto nároku zákon nevyžaduje, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a ani to, aby žalobcovia preukazovali existenciu a výšku vzniknutej ujmy. Odvolací súd v tejto časti žaloby správne vec po právnej stránke posúdil, keď vychádzal zo záveru, že zákon pre priznanie finančného zadosťučinenia žiadne osobitné podmienky nestanovuje (do pozornosti uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo 127/2017).

18. Odvolací súd je toho názoru, že spotrebiteľ nie je povinný preukazovať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože Zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie nie len v prípade vzniku ujmy, ale už aj vtedy, keď mu ujma v nadväznosti na porušenie práva spotrebiteľa vzniknúť mohla. Samotné vyvolanie stavu žalovaným, na základe ktorého by žalobkyni ako spotrebiteľovi ujma mohla vzniknúť, je jedným z predpokladov na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Spotrebiteľ nie je povinný odôvodňovať vzniknutú ujmu a stav právnej neistoty, prípadne uvádzať iné skutočnosti týkajúce sa nároku na primerané finančné zadosťučinenie bezprostredne v konaní, v ktorom bolo vyslovené porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už čo i len hrozba vzniku ujmy. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy.

19. Ani analogicky nemožno aplikovať ustanovenie § 13 a nasl. Občianskeho zákonníka, keďže Zákon o ochrane spotrebiteľa žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje a rovnako

neustanovuje, že k právu na finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva spôsobom, ktorým môže prívodiť ujmu spotrebiteľovi, je potrebná určitá intenzita.

20. Odvolací súd sa stotožnil s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie v otázke premlčania nároku, nakoľko jediným predpokladom na uplatnenie tohto nároku je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Otázka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu uplatnenia nároku na primerané finančné zadosťučinenie bola vysvetlená v rozhodnutí NS SR sp. zn. 6Cdo/389/2015 zo dňa 14.09.2016 alebo 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019. Nielen judikatúra Najvyššieho súdu, ale aj Zákon o ochrane spotrebiteľa v ustanovení § 3 ods. 5 poslednej vety výslovne stanovuje, že jedinou podmienkou pre priznanie finančného zadosťučinenia je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi.

21. V prejednávanej veci premlčania doba na uplatnenie tohto nároku nemohla začať plynúť skôr, než dňom nasledujúcim po právoplatnosti príslušného rozhodnutia. Až moment „úspešného uplatnenia“ je *conditio sine qua non* (nevyhnutný predpoklad) pre súdne uplatnenie tohto nároku. Podľa právnych úvah žalovaného by nárok na primerané finančné zadosťučinenie bol premlčaný skôr, ako vôbec by takéto porušenie bolo judikované alebo vôbec zistené, resp. by došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia. Práve právoplatné judikovanie či už povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie alebo neprijateľnosti zmluvnej podmienky je objektívnou okolnosťou pre začatie plynutia premlčacej doby. Počiatok teda vôbec nie je závislý na subjektívnom rozhodnutí spotrebiteľa. V prejednanom spore rozhodnutie Okresného súdu Prešov zo dňa 08.07.2021 č. k. 19Csp/205/2018-260, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.02.2022 č. k. 7CoCsp/36/2021-300 nadobudlo právoplatnosť dňa 24.03.2022. Počnúc nasledujúcim dňom, t.j. 25.03.2022, mohla žalobkyňa svoj nárok na primerané finančné zadosťučinenie uplatniť na súde. Žalobkyňa podala na súde žalobu dňa 07.07.2022, čo znamená, že žaloba bola podaná v zákonom stanovenej trojročnej premlčacej dobe, a preto námietka premlčania prednesená žalovaným nie je dôvodná.

22. Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú ani odvolaciu námietku žalovaného ohľadne zamietnutia návrhu žalovaného na výsluch žalobkyne za účelom zodpovedania otázky, či zo strany žalobkyne podanie žaloby o primerané finančné zadosťučinenie v tomto prípade predstavuje výkon práva v súlade s dobrými mravmi. Z hľadiska hospodárnosti konania postačovali pre rozhodnutie súdu o nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia žalobkyňou predložené listinné dôkazy a vyjadrenie jej právneho zástupcu na pojednávaní zo dňa 24.01.2023. Práve za účelom kvalifikovaného právneho zastúpenia si žalobkyňa zvolila advokáta, ktorý ju zastupoval aj v základnom konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia a v určení neprijateľných zmluvných podmienok. Navyiac návrh na vypočutie žalobkyne v konaní nebol dôvodný vzhľadom k tomu, že zo základného konania je zrejmé, že nárok v prejednávanej veci je daný, ako aj okolnosti vzniku tohto nároku. Výška priznaného finančného zadosťučinenia sa následne odvíjala od vlastnej úvahy súdu prvej inštancie vychádzajúc zo skutkových tvrdení žalobkyne. Odvolací súd nevidí žiaden dôvod, prečo by podanie žaloby o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia malo predstavovať výkon práva, ktorý by mal byť v rozpore s dobrými mravmi. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia má charakter sankcie, ktorá má postihovať toho, kto vo vzťahu k spotrebiteľovi postupoval v rozpore so zákonom, pričom v tejto veci bol uvedený záver o porušení spotrebiteľského práva zo strany žalovaného v konaní pred súdom prvej inštancie preukázaný. Vo vzťahu k otázke výšky primeraného finančného zadosťučinenia, odvolací súd poukazuje na to, že súdom prvej inštancie priznaná suma primeraného finančného zadosťučinenia v sume 450 eur v tomto konaní je primeraná povahe a rozsahu porušenia práv žalobkyne zodpovedá svojmu účelu (teda poskytnúť satisfakciu spotrebiteľovi a odradiť dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov), pričom vo vzťahu k žalobkyni - spotrebiteľovi nepredstavuje neopodstatnené neprimerané obohacovanie sa či duplicitné uplatňovanie nároku spotrebiteľa.

23. K odvolacej námietke žalovaného o porušení práva na spravodlivý proces odvolací súd uvádza, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie zrozumiteľným spôsobom uviedol právne dôvody, pre ktoré žalobe vyhovel. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu SR, iba skutočnosť, že odvolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti

rozhodnutia súdu, teda k porušeniu práva na spravodlivý proces (uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo 218/2010, uznesenie Ústavného súdu SR I. ÚS 188/06).

24. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil (§ 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa).

25. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že správnemu vyhovujúcemu výroku vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

26. Vzhľadom na vyššie uvedené preto odvolací súd podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP stotožňujúca s dôvodmi v rozhodnutí uvedenými rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

27. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd postupom podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnej žalobkyni priznal náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému.

28. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).